

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, tar velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četrt leta 8 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne pet- vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se involé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Državni zbor.

Na Dunaji, dné 10. oktobra.

Prva seja! Zbornična fizijognomija se ni skoro nič premenila in če bi se poslanci ne pozdravljali z nekoliko bolj ceremonijelnimi prikloni in nekako slavnostno izbranimi besedami, bi nihče ne slutil, da so se po daljših počitkih danes zopet prvič sešli. Tudi ko sta govorila domobranski minister Welsersheimb in finančni minister dr. Steinbach, niso niti poslanci, niti na prenapoljenih galerijah zbrani prijatelji parlamentarnih borb nič preveč pazno poslušali. Hkrati je ustal vedno smehljajoči se minister-ski predsednik grof Taaffe in kakor bi trenil, zavladal je mir. Vse je bilo radovedno, kaj ima povedati ne ravno gostobesedni načelnik vlade. In napovedal je nekaj, česar ni nihče pričakoval niti slutil, napovedal je volilno reformo. Kakor bi bila padla bomba v zbornico, tak utis so naredile besede njegove na poslušalce. Nemški levičarji so stikali glave, desničarji so se spogledovali — nihče ni pričakoval take napovedi. Konservativni grof Taaffe se je odločil za reformo, ki utegne dosežati obliko parlamenta če ne popolnoma pa vsaj precej izdatno premeniti! Celo grof Hohenwart in Jaworski nista o tej nameri nič vedela, kamo-li levičarji, za katere bode ta prememba — če se uveljavi — usodepolnega pomena. Da se jej bodo odločno zoperstavljali, je naravno, saj bi vsled nje izgubili mnogo mandatov na Češkem, na Moravi, v Šleziji, pa tudi na Štajerskem, na Gorenjem Avstrijskem, Solnograškem ter na Dunaji. Poljaki ne ugovarjajo vladnemu nasvetu, ker jim je največ za to, da se ne uvede neposredne volitve v kmetskih občinah; tudi nemški konservativci, Slovenci in veleposestniki niso zoper premembo volilnega reda v vladnem zmislu in zato je verjetno, da obvelja predlog, če ima vlada s predlogo sploh resen namen in ne kani ž njo samo za nekaj časa zajeziti socialističnega gibanja. — Evo poročila o prvi seji:

Predsednik, otvorivši ob 11^{1/4} uri sejo, pozdravi poslance, naznani da je umrl posl. Brylianski ter pozove novovoljene poslance, naj storé obljubo.

Deželnoobrambni minister grof Welsersheimb predloži novelo deželnoobrambnemu zakonu

povdarjajoč, da nameravane premembe — povečanje prezenčnega stanja in podaljšanje aktivnega službovanja — ne bodo tako obremenile prebivalstva, kakor bi to storila pomnožitev stalne vojske. Vse evropske države množijo svoje vojske, samo v nas so v tem oziru ostale razmere bistveno skoro iste, kakor pred 25 leti. Minister priporoča zbornici svojo predlogo proseč, naj jo sodi s tisto nepristransko patrijotično razsodnostjo, s katero je vedno skrbela za sredstva v varnost države.

Finančni minister dr. Steinbach predloži državni proračun za leto 1894, povdarjajoč, da je ugodnejši od proračuna za letošnje leto. Minister pojasnjuje potem posamne proračunske točke. Troški so zopet večji, kar je samo naravno. Troški za vojsko se bodo še bolj pomnožili in to vsled mejnarodnih političkih razmer. V pojasnjenje vsega proračuna je omeniti, da se v pokritje zlatorentnih obrestij ni porabilo nič dobička, narejenega pri kovanju valute. Večina vseh dohodkov se dobiva potem davkov in davščin, nekatere točke so se znižale, druge povečale. Loterijski dohodki so se nekoliko znižali, sicer pa se je tudi veselje do igre nekoliko pogubilo. Tekom poletja dojde parlamentu načrt za uredbo uradniških plač. Tedaj bo seveda tudi ukrepati o pomnožitvi dohodkov, sicer bi ta reforma ne bila izvršljiva. Za sedaj se je v proračun ustavil zopet jeden milijon goldinarjev v podporo potrebnim uradnikom. Glede uredbe valute razširilo se je mnenje, da se ni srečno izvršila, kar pa je neosnovano, kakor se bo videlo, čim se konča. Naše finančne in gospodarske razmere so se zboljšale, ogibati se nam je pa najmanjši prenegljenosti. Plačevanje v gotovini zaključuje valutno reformo, ali to ni tako sakramentalnega pomena, kakor da bi bile s tem odstranjene vse nevarnosti. Največje nevarnosti se bodo šele potem pojavile. Razmer posamične države ni moči spremeniti hkrati, zlasti če dotična država več stoletij ni bila v dobrih razmerah. Glede proračuna, pravi minister, morem le reči: bodimo zmerni. Nevarnost je vedno večja, zakaj troški se ne prestopajo množé.

Ministerski predsednik grof Taaffe izjavi ob splošni pozornosti: Po resnem premišljanju in tehničnih posvetovanjih prišla je vlada do prepričanja, da

vprašanja o premembi volilne pravice nikakor ne kaže odkladati. Vlada je poklicana, da se sama loti inicijative. Na podlagi Najvišjega pooblaščenja dovoljuje si vlada predložiti zbornici zakonski načrt o popolnitvi oziroma premembi volilnega reda za državni zbor. Ta zakonski načrt, ki se snuje na določbe sedanje ustave, ima namen, omogočiti udeležbo pri političnem delovanju potem volilne pravice vsem tistim, ki zaščotajo državljskim svojim dolžnostim. Volilna pravica se bo le v toliko omejila, v kolikor je to treba iz ozirov na splošne državne interese. Z ozirom na veliko važnost in nujnost te predloge, prosi vlada visoko zbornico, naj takoj po rešitvi predloženih načrtov, domobranske novele in državnega proračuna za leto 1894., začne meritorno plenarno posvetovanje o načrtu za reformo volilnega reda.

Ministrove besede so naredile velikansk utis in obudile nepopisno senzacijo mej vsemi strankami. Levičarji so bili kar pobiti in tekali po dvorani sem in tja.

Vladna predloga o volilni reformi določa: 1.) Sedanje kurije (veliki posestniki, trgovske in obrtne zbornice, mesta in trgi, kmetske občine) ostanejo neizpremenjene; 2.) volilno pravico v mestih in trgih ter v kmetskih občinah imajo: vsi tisti, ki so jo imeli doslej, potem vsi tisti, ki so bili v vojni in imajo vojno svetinjo; potem vsi tisti, ki so bili na naboru in znajo čitati in pisati; vsi tisti, ki so zvršili ljudsko šolo ali prebili enakovredno skušnjo; dalje vsi tisti, ki znajo čitati in pisati v kakem deželnem jeziku, ki bivajo vsaj šest mesecev v jednem in istem kraju ter so tam v službi. Volitve v kmetskih občinah ostanejo posredne, kakor so sedaj, in pomnožilo se bode samo število prvotnih volilcev.

Po ministrovem govoru začelo se je čitanje vladnih predlog, peticij in interpelacij, izmej katerih naj omenimo samo najvažnejše: ministerstvo notranjih del predloži načrt zakona o premembi državnozborskega volilnega reda za postojinske in logaške kmetske občine, pravosodno ministerstvo zakonski načrt o uvrstitvi jedne tretjine okrajnih sodnikov v VII. činovni razred in načrt zakona o premembi postopanja pri novih uredbah gledé sodišč prve instancije (Trutnovska novela).

LISTEK.

Cigareta.

Epizoda iz karlističkih vojsk.

Spisal Jules Claretie. Preložil Moravan.

(Dalje.)

Nečega dné je naletel ta brhki dečko petindvajsetih let, ki je bil doslej stokrat ljubljén, sam pa niti jedenkrat ni ljubil, pri plesni zabavi v Loyoli — bil je ravno velikonočni ponedeljek — na deklico, krasno kakor svetnica, katero je z drugimi vred poprosil za ples. Bila je Pepa Chegaray. Valček, ta obrne mladim ljudem glavo in guitarrero je — tako mislim jaz — prvi mojster v ljubezni. Pomniti sta morala Juan in Pepa na to srečanje, na ples pod jasnim nebom, ko godba spremlja smeh in petje, ki še burneje šumi nego peneče vino.

Od tega ponedeljka je postal Juan Araquil, ta veseljak in dobrovoljček, čmeren in temnogleden; govoril je malo, smejal se pa celo nič; pa tudi oče Tiburcio Chegaray tam doli se ni več smejal. Amor je pričel nagajati.

Oh, strastna, brezumna ljubezen, ki je udarila kakor strela iz jasnega neba. Da, tako se godi. Ona

je sanjala o njem, on je mislil samo na njo. Žalosten je bil, kakor vrt brez cvetic, ljubezen ga je spravila do obupnosti. Zakaj? — Ker ni imel v žepu nobenega duro, Pepa pa je bila bogata in pred vsem, ker je ta dolgin, oče Tiburcio svoji hčeri odločno povedal, da je ne da niti zdaj niti kedaj možu, ki nima družega imetja razven usnjate žoge, s katero igra.

Nečega dné pa pravi Araquil očetu Chegaray: „Pepa me ljubi, povedala mi je to.“

„Meni je tudi povedala,“ opomni oče.

„Jaz jo molim. Naredila me je blaznega. Jaz bi se končal, ako je ne dobim. Kaj mi je storiti, da bode moja žena?“

„To, kar sem storil jaz,“ odgovori kmet. „Delaj in znašaj v svojo hišo, da boš mogel preživiti otroke. Jaz sem se trudil celo leto ne zato, da bi zdaj vrgel svoj denar in svojo hčer igralcu in borilecu z biki. Ako prideš k meni in mi poveš, da si si napravil malo imetje, da moreš pridati svoj del kruha in soli, takrat boš dobil Pepo, ker te ljubi.“

„Koliko pa mora biti, kar si imam skúpiti,“ vpraša Juan.

„Dvatisoč durov!“ (To je desetstisoč frankov francoskega denarja.)

„Dvatisoč durov!“ vzdihne Araquil mrtvaško bled. „Kje se pa dobé?“

„Jaz sem jih našel v zemlji,“ odgovori kmet. „Išči jih!“

In Tiburcio ni bil jeden izmej onih, ki odstojijo od tega, kar so jedenkrat rekli. O ne! Araquilu je preostajalo samo dvoje: usmrtiti se, kakor se je grozil pred starim, ali pa krvavo delati, da si pridobi potrebno svoto. Pepa, ki je bila dobra hčerka, se ni dala pregovoriti, da bi bila svojemu očetu nepokorna; ker pa je bila do ušes zaljubljena v krasnega mladeniča, odločila se je čakati, dokler si Juan ne napravi potrebne dote. Samo pri njunih skrivnih sestankih ali pa tudi pri zabavah v prisotnosti starega Araquila ni skrivala, da goji za njega jedno onih čuvstev, ki veže dve bitji do zadnjega svetotajstva. Da, ona mu je celo prisegla, prisegla na molitveno knjigo rajne matere, da je ne bode nikdar dobil kdo drugi, ako ne postane njegova. Taka prisega, ki jo stori bitje, lepo kakor zvezda na nebu, je res možna, pogumno srce okrepi. In tako si je govoril Juan: „Da, napravil bodem dvatisoč durov. Ne vem sicer, kako jih bom dobil, ali dobil jih bodem!“

Kakošne načrte si je ustvarjal v glavi! In kaj

Predsednik naznanil, da mu je došel dopis ministerskega predsednika gledé izjemnega stanja v Pragi ter pravi, da bode dal dopis in naredbe nastiniti in razdeliti.

Posl. dr. Herold stavi nujni predlog, naj se izjemne naredbe razveljavijo, sklicujé se na zakon s katerim se določa, da mora vlada take naredbe takoj razveljaviti, čim to zahteva jedna zbornica. Govornik izjavlja, da ne pozna uzrokov, radi katerih se je razglasilo izjemno stanje. Pa naj bodo kakeršni koli, prebivalstvo ima pravico zahtevati, da se mu stvar pojasni.

Posl. dr. Vašaty podpira, govoreč v češkem jeziku, Heroldov predlog, napadaje vlado in očitaje jej, da postopa zoper češki narod sovražno, češ, da so izjemne naredbe povsem neutemeljene.

Po glasovanju naznanil predsednik, da je bil Heroldov predlog odklonjen, vsled česar se uname kratka diskusija mej predsednikom in posl. Burghartom, trdečim, da je predsednikovo naznanilo o izidu glasovanja neresnično. Po prečitaniu raznih interpelacij zahteva posl. Pacák, naj se postavi poročilo imunitetnega odseka o Spinčičevi aferi na dnevni red prihodnje seje, potem pa zaključi predsednik sejo.

Prihodnja seja v petek.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 11. oktobra.

Avtonomija slovenskega Štajerskega.

Z ozirom na gibanje trentinskih Italijanov za narodno samostalnost, opozorili smo štajerske svoje rojake, naj se oglašé za avtonomijo slovenskega dela štajerske dežele, kadar se bo govorilo o trentinski avtonomiji. „Süddeutsche Post“ je to idejo krepko podprla, kažoč na brezobzirnost štajerskih Nemcev in priznavajoč, da so razmere na Štajerskem za ločitev dežele dosti bolj ugodne, kakor na Tirolskem. Na Nemce je to časnikarsko razpravljanje naredilo kaj neugoden vtis. Zabeležili so naš članek, ne da bi vedeli navesti samo jeden razlog proti naši tirjatvi, češki listi pa so simpatično pozdravili to napovedano prizadevanje in obljubili svojo podporo.

Reforme v justici.

V včerajšnji seji državnega zbora predložila je vlada zakonski načrt, ki določa, da je v vsakem višjesodnem okraju kot ukrajne sodnike namestiti nekatere sodne svetnike. Vsled tega bode jedna tretjina vseh okrajnih sodnikov avansirala v 7. činovni razred. Z ozirom na slabi avansement sodnih uradnikov je to vladno namero samo odobriti. Dostlej so bili vsi okrajni sodniki, ne glede na velikost okrajev in na važnost dotičnih sodišč, v 8. činovnem razredu. Vsled te reforme se bodo seveda pomnožili troški za sodno osebje, a vlada jih namerava pokriti s tem, da odpravi doseadanjo remuneracijo državnopravdniskim funkcionarjem pri okrajnih sodiščih. Drug zakonski načrt določa namreč, da tam, kjer je sodišče druge instance, imajo državnopravdniske funkcije opravljati uradniki državnopravdnstva ali sodišča, ali pa državne policije, pri vseh drugih okrajnih sodiščih pa funkcionarji, katera imenuje višje državno pravdnstvo.

Vnanje države.

Srbske vesti.

Ko je kralj Aleksander odstranil liberalno ministerstvo in, obsodivši delovanje liberalne stranke, poklical na krmilo zopet radikalce, povedali so liberalci na jasn in nedvoumen način, da se bodo kralju

ni vsega počel! Nekega dne je v San Sebastijanu izgubil samo za jeden point pri igri z žogo partijo z championom iz Toloze. Malo je manjkalo, da si ni razbil glave ob zid. Stava je bila visoka, prva podlaga njegovemu imetju. In za jeden point, — samo za jeden point je bil Araquil pobit in ljudje iz Hernanija ž njim. Pulil si je lase, bil s pestmi ob čelo, divjal od jeze.

In on jih je vender tako nujno potreboval, teh dvatisoč durov. Tako si je narisal še celo vrsto drugih načrtov, ki so se mu pa vsi podrli.

Ves čas, ko se je to godilo, je divjal boj, zadaji boj po deželi. Konečno so se vršili dogodki pred Bilbao, o katerih sem pripovedoval v začetku.

Toraj, da pridemo k stvari nazaj, general Garrido, stoječ ves obupan na trgu, vidi nenadoma postaviti se pred se mladega moža pustolovske zunanjosti, ki je v dveh besedah povedal mu svoje želje; ko je stari marokanski junak, zdaj premagan od Karlovcev, stiskal obrvi, pristavi Juan Araquil:

„Ako je življenje Zucarrage vredno jednega premoženja, kakor vi, general, pravite, imel je bodem v svoji oblasti.“ (Dalje prih.)

maščevali za ta korak. Sedaj javljajo razni — sev radikalni — listi, da je obtoženi bivši liberalni minister Ribarac, duša liberalni stranki, odpotoval na Dunaj in da se snide tam s pretendentom princem Petrom Karagorgjevičam. Ali je namen temu shodu, pridobiti liberalno stranko za Karagorgjeviča ali Karagorgjeviča za liberalno stranko, ni mogoče povedati, vsekako pa je že sestanek teh dveh mož politično zanimljiv. Liberalci menda nečejo kapitulirati, nego hočejo svoj smoter doseči tudi zoper voljo kraljevo. Liberalni listi tajé namen Ribarčevega potovanja, a to golo zanikanje je brezpomembno.

Rusko-francoske slavnosti.

Strah, da bi utegnile plamteča narodna navdušenost za časa rusko francoskih slavnostij prekipeti in morda celo prouzročiti mejnarodne komplikacije, je napotil vlado, da skrbi za „kanalizacijo“ narodovih čutil. Vse priprave za slavnosti se vrše pod strogim nadzorstvom, vsaka točka programov se skrbno cenzurira in pri banketih sploh ne bode napitnic, da se tako prepreči vsaka nevarna beseda. V Pariških krogih se pretresa tudi vprašanje, kdo bo zastopal zbornico pri teh slavnostih, zakaj mandat poslancev ugasne dne 10. t. m., nova zbornica se pa še ni konstituirala. Najbrž bo ministerstvo sklenilo, naj bivši predsednik Kazimir Perier zastopa poslansko zbornico, senat pa njega predsednik Challemeil-Lacour. Vzpored slavnostij je sledeči: Dne 13. t. m., čim se naznani prihod ruskih ladij, pojde jim francoska divizija 10 km dalje nasproti in jo pozdravi. Ob 1. popoldne se izkrca admiral Avelan, obišče pristanskega zapovednika in potem francoskega admirala. Ob 3. uri obiščejo ruski častniki, na čelu jim Avelane, mestnega prefekta in župana; ob 5 uri vzprejemal bo admiral Avelan obiske francoskih dostojanstvenikov in to na ladiji „Car Nikolaj I.“; ob 7. uri zvečer obiščejo ruski častniki francoskega ministra mornarice, admirala Reunierja, kjer ostanejo pri obedu. V soboto 14. t. m. si ogledajo ruski gostje arsenal, obedujejo na francoski oklopnici „Formidable“, zvečer pa pojdejo na ples, kateri jim prirede francoski častniki v arsenalu. Povabljenih je 4000 oseb. V nedeljo 16. t. m. bode v dvorani Toulonskega liceja diné, kateri ruskim gostom na čast prirede civilni uradi Toulonski, popoldne bode rožni korzo, zvečer pa slavnostna predstava v gledališču. V ponedeljek bode ogledovanje mesta in diné na ladiji „Richelieu“, v ponedeljek pa se odpeljejo ruski gosti v Pariz.

Iz občinskega sveta Ljubljanskega.

V Ljubljani, dne 11. oktobra.

Občinski svet Ljubljanski imel je sinoči javno sejo, katere se je udeležilo 19 občinskih svetovalcev. V odsotnosti gospoda župana predsedoval je seji gospod podžupan Petričič. Ko je gospod podžupan otvoril sejo, prešlo se je takoj na dnevni red, ter je obč. svet. Šubic poročal za stavbinski odsek o stavbinskih črtah za stavišče „Narodnega doma“. Kakor znano, sklenil je bil občinski svet v seji z dne 13. decembra 1892, da je mestna občina pripravljena prodati društvu za zgradbo „Narodnega doma“ v Ljubljani občinsko zemljišče mej novo Tržaško cesto, Kolizejskimi ulicami, vojaškimi oskrbovališčem in Latermanovim drevoredom, kolikor ga bode preostalo mej določenimi stavbinskimi črtami, v skupni meri 1697 kvadratnih sežnjev ali 6105 kvadratnih metrov za ponujano kupnino 5000 goldinarjev. Opirajoč se na ta sklep, razpisal je upravni odbor natečaj za dobavo skic prihodnji zgradbi in sploh ukrenil vse potrebno. Izdelal se je načrt za novo zgradbo, in občinski svet je v včerajšnji seji konečno odobril v načrtu določene, dosedaj še ne potrjene stavbinske črte ob Kolizejskih ulicah, vojaškem oskrbovališču in Latermanovem drevoredu.

Potem poročal je obč. svet. Svetek o navodilih za mestno računarstvo in za mestno blagajnico Ljubljansko. Vsakemu uradaemu poslovanju, pravi poročevalec, katero bode dobro urejeno, je uradno navodilo temeljita podlaga. Ono razjasnuje uradniku, kako mu je postopati, da doseže zaželjeni smoter, daje mu pa tudi poročstvo, da se bode njegovo delo ocenilo vedno dobro, če se je izvršilo po propisih uradnega navodila. V svrhu sestave uradnega navodila povabil je finančni odsek, ki se je dogovorno z odsekom za organizacijo mestnih uradov lotil tega dela, strokovnjake iz uradniških krogov, ki so se drage volje odzvali, in sestavili je pododsek, kateri se je bavil jedino le z onima načrtoma. Sinoči predložena navodila so plod temeljitih in dolgotrajnih posvetovanj. Občinski svet odobril je z nasvetovanimi premembami po omenjenih odsekih v načrtih predloženi navodili za mestno blagajnico in bodoče mestno knjigovodstvo, istotako v načrtu predloženo dopolnilno navodilo za mestno knjigovodstvo. Navodila stopijo v veljavo z dnem 1. januarja 1894. l.

Obč. svet. dr. Tavčar omenja, da so sedaj pač odobrena navodila za poslovanje mestne blagajnice in mestnega knjigovodstva, da pa še niso imenovani potrebni uradniki. Vsled tega predlaga občinski svet, naj sklene, da se v svrhu imenovanja uradnikov skliče seja občinskega sveta za prihodnji torek, dne 17. oktobra. Predlog bil je brez ugovora soglasno vzprejet.

Poročila o prodaji parcele št. 99/1 kat. obč. Gradišče kranjski stavbinski družbi, ter o kupnih

ponudbah gg. J. Benedikta, F. Zimmermanna in J. Prosenca za stavišča na parcelovanem občinskem svetu mej preloženo Tržaško cesto, tirom južne železnice, tobačno tovarno in Latermanovim drevoredom odstavila so se z dnevnega reda, ker ni bilo v to svrhu potrebnega števila (20) občinskih svetovalcev navzočih.

Zaradi pozne ure odložilo se je tudi posvetovanje o računskih zaključkih občinskih za leto 1892, ter se je ob polu 9. uri zaključila javna seja.

Domače stvari.

— (Politično poštenje.) Včerajšnji „Slovenec“ po svoje kvitira naš ponedeljski članek „Naš jezik nedopusten — naše barve demonstracija“, v katerem smo se, kakor znano, z vso odločnostjo potegnili za pravice slovenskega „katoliško-akademiknega“ društva „Danica“. Baš to pa je urednike „Slovenčeve“, ki s tako vztrajnostjo v blato vlačijo duhovski talar, razkačilo prav tako, kakor razkači — nekaternike vsak dokaz poštenja in miroljubja pri sosedu. Zategadelj „Slovenec“ skrbno zakriva naše stališče v tej zadevi ter se v to svrhu z uprav gorjansko togoto zadira v posamezne besede našega označenega članka, v katerih smo zgolj mimgredé naglašali svoje mnenje, da novo društvo na sebi ne bo vesela prikazen v našem narodnem življenju. Jedino le te besede iztrgali so uredniki „Slovenčevi“ iz našega članka ter sestavili na tej podlagi strupeno notico, iz katere mora vsak čitatelj „Slovenčev“, kateremu ne sme pred oči „Slovenski Narod“ (in takih ima največ!) zadobiti krivo prepričanje, da je naš list z velikim veseljem odobril nezaslišano oviranje novega društva od strani vlade. — In to jedino je tudi plemenita tendencija „Slovenčeve“ notice, ki se bridko malo briga za vse predpise krščanske morale, kadar je treba pobijati nas slovenske naprednjake in priporočati „pastirski“ boj zoper časnikarskega konkurenta. Ako mislite, da obrekujemo, na dan s celim našim člankom in čitatelji sodijo naj potem sami! — Za take nasprotnike, kakeršne so se včeraj iznova pokazali uredniki „Slovenčevi“, pa imamo mi le pomilovalno preziranje in z mirno vestjo sklicujemo se na sodbo vsakega dostojnega rodoljuba — bodisi klerikalnega ali naprednega — je-li zasluži označeno postopanje kak drug odgovor nego iz dua ogorčene duše prihajajoč Greuterjev: Féj! To je naša prva in zadnja beseda v tej zadevi ljudem, od katerih se živ krat ne bo učil „krščanskega naziranja“, dokler morajo pomembno molčati na očitjanje, da so še pred par tedni sebi v prilog „popravili“ sv. očeta encikliko.

— (Dr. Gregorič — deželnozborski kandidat?) Iz različnih notranjskih krajev prihaja nam poročilo, da nekateri, zlasti mlajši duhovniki sicer še jako previdno, a istotako strastno agitujejo za g. medicinae dra. Gregoriča v Ljubljani kot naslednika pokojnega Hinka Kavčiča. Dá celo od birmanskega potovanja knezoškofovega pričakujejo bajé „najugodnejšega“ upliva na to volitev. — Nam, ki poznamo g. dra. Gregoriča iz zasebnega življenja kot vseskozi dostojnega moža, zdi se popolnoma neverjetno, da bi se skušal on na tak čuden način utibotapiti v deželno zbornico. Prepričani smo marveč, da bi bil nastopil on, ako bi se sploh hotel potegovati za ta mandat, z odprtimi vizirjem ter bi ne ril liki krt zoper kandidata, ki je javno in možato napovedal svojo kandidaturo. To se nam vidi tem neverjetnejše, ker ravno mandat kmetskih občin izvestno najmanj prija sicer odličnim zmožnostim g. doktora. On je namreč na glasu kot čislau zdravnik in cenjena moč v salonu, a v misterije kmetskega življenja dosihdob gotovo še ni prodr. Stekel si je v istini velikih zaslug n. pr. za slovensko kolesarstvo, kot izredno spreten aranžér čitalničnih in drugih narodnih plesov itd., ako pa ve ločiti pšenico od rži ali pa bukvu od mecesna, na tem pa po pravici dvomimo. Sicer pa tega tudi ni smeti zahtevati od sina mestne rodbine, ki je živel vedno v mestu ter je vaju sukatil se le po parketu. Vsakdo se pač spozna najbolje v svojem delokrogu in poklicu. — Gledé na vse to bi torej g. doktor Gregorič pri najboljši volji, katere mu gotovo ne odrekamo, nikakor ne mogel uspešno zastopati interesov notranjskega kmeta in mi smo zato prepričani, da se g. doktor ne meni za notranjski mandat in da nekateri vročekrvni mladi gospodje proti njegovi volji delajo zgago in skušajo rušiti slogo notranjskih volilcev. V interesu g. doktorja samega želimo, da se nismo motili.

— (Češka opera in „Dramatično društvo“.) Odkar je lansko leto na gledališki in glasbeni razstavi na Dunaji presenetilo Praško „Národní divadlo“ občinstvo s prekrasnimi proizvodi češke operne muze, pridirati je pričela češka opera vedno bolj in bolj. Po vseh večjih gledališčih se pojejo ali pripravljajo dan danes Smetanine in Blodekove opere in povsod je njih vzprejem velikansk. Izvirna češka godba v teh operah, ki je ustvarjena na podlagi narodnih motivov in ki se nikoder ne naslanja na znane skladbe, naredila je povsod na muzikalno izobraženo občinstvo velik utis. Smelo trdimo, da imajo po imenovanj razstavi tako rekoč vnovič iznajdene češke opere najmanj tisti uspeh v širših muzikalnih krogih v Evropi, kakor Mascagnijeva „Cavalleria rusticana“. Komu ni znano, kako sijajno je bila vzprejeta Smetanina „Prodana nevesta“ v nemškem prevodu na Dunaji? Ta opera se pripravlja sedaj na mnogih velikih nemških in francoskih gledališčih. — Ravno kar se pa poroča iz Lipsije, da je 6. t. m. velikansko uspela v tamošnjem nemškem gledališču ravno tega skladatelja národná opera „Poljub“. Vsled tega izrednega uspeha je vodstvo tega gledališča tudi že kupilo Smetanino veliko opero „Dafibor“. Opero „Poljub“ bodo peli še v tekoči sezoni na dvornih gledališčih na Dunaji, v Karlsruhe in v Kasselu. Ravno tak uspeh ima tudi Blodekova národná opera „V vodnjaku“, ki vsled svoje ljubke godbe ugaja toli občinstvu, koli godbenikom. Lipsijsko mestno gledališče, ki vzdržuje jedno prvih nemških oper, je poslalo v Prago k predstavi opere „V vodnjaku“ v Národnem divadiu dva veččaka, ki sta poročala glede te opere tako ugodno, da se je precej nakupila ta opera za ondotno gledališče. Jutri se bo pela tudi v našem gledališču Blodekova opera „V vodnjaku“ in sicer v nekaterih glavnih ulogah popolnoma novo sestavljena z izvrstnimi solisti, ter bo prvič nastopil basist g. Cecil Vašiček. Obžalovati je, da so vsled uspehov teh oper na imenovani razstavi na Dunaji, Nemci precej vedeli izkoristiti položaj ter so zgolj nemške tvrde pokupile založne pravice za te opere, kojih predstavljale pravice sedaj drago prodajajo. Tudi naše „Dramatično društvo“ je moralo drago plačati pravice do oper „Prodana nevesta“, „Poljub“ in „V vodnjaku“, zato je tembolj potrebno, da občinstvo podpira z obilnim obiskom gledališča „Dramatično društvo“, ki je s tolikim uspehom pričelo letošnjo sezono.

— („Radogoj“) pristopila sta kot ustanovnika slavna banka „Slavija“ v Pragi z doneskom 400 kron in visokorodni gosp. grof Alfred Coronini v Gorici z doneskom 100 kron. — Slava slovanskemu zavodu, ki ima vsigdar odprto roko za naša národná prizadevanja in katerega krepko podpirati je vsled tega naša národná dolžnost! Slava pa tudi odličnemu pokrovitelju naših Goriških bratov!

— (Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!) Uredništvu našega lista poslali so kronine darove: Na Dunaji nabral je 12 kron g. Vilko Maurer, cand. iur., mej slovenskimi akademiki IV. Dunajskega okraja; darovali so po 2 kroni: gg. Ivan Jager, stud. archit., Ivan Valenčič, trg. akademik in pravnik **; izgubljena stava z gospico M. 2 kroni; dalje so darovali še: gg. Batič, Furlani, Koršič, Lipold, Omerša, Šubič. — Iz Kranja poslal je 7 kron 20 vin. g. Juraj Režek, katere so darovali „romarji vrh sv. Jošta“ povodom veselega dogodka. — G. Mihael Kralj, tajnik c. kr. avstro-ogerskega konzulata v Pireju, 10 kron. — Iz Trsta g. Ivan Podgornik 4 krome 20 vin., nabrane v veselji družbi. Skupaj vzprejeli smo danes 33 kron 40 vin., katere izročimo vodstvu. Živili rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

— (Osobne vesti.) Pravni praktikant pri dež. sodišču v Gradci, g. dr. Anton Skumovič, je imenovan avskultantom na Štajerskem.

— („Slovanska knjižnica“) ki izhaja v „Goriški tiskarni“ v Gorici, smatra se kot časopis, ker izhaja redno vsakih 14 dni za samo 2 glđ. 60 kr. na leto ali 10 kr. za vsak snopič. — Kot časopis sme se prodajati pa tudi na drobno po vseh tobakarnah. „Goriška tiskarna“ tudi namerava razprodajati svojo knjižnico vsaj v večjih krajih po Slovenskem v — tobakarnah in prosi vse gg. trafikante, ki bi hoteli prevzeti razprodajo, naj ji to naznanijo, da jim izposluje vladino privoljenje. Trafikanti bodo imeli svoje procete od prodanih snopičev. — Taka uredba zdi se nam jako prak-

tična, zlasti ker je knjigotrštvo na Slovenskem še v povojih.

— (Nove stavbe.) Za mestni stavbeni svet, ki je bil parcelovan in na prodaj razpisan po parcelah, oglasili so se kupci-ponudniki: gg. Benedikt in Prosenec (iz Ljubljane), ter E. F. Zimmermann z Dunaja. — Gledé vsprejema ponudeb in cene za te parcele sklepal je občinski svet v sinočni seji. — Danes omeniti nam je še to, da namerava v obližji Rudolfinuma graditi tudi novo hišo stavbinski mojster in posestnik g. Filip Supančič. S tem bode dotični svet v bližnji bodočnosti obdan z novimi in ličnimi stavbami.

— (Dolenjskih železnic) Ljubljansko-Novomeška proga se v kljub neugodnemu vremenu kaj marljivo gradi, in železi je le lepših jesenskih dni, pa bodo dela kaj ugodno napredovala. Ker je pri delu večina kaznjencev, ki so posebno spretni pri nasipanju in jednaci delih na železnični progi, nadejati se smemo, da bode ta proga brezdvomno koncem maja 1894. l. otvorjena.

— (Dolenjska pošta) vozila bode odslej, kakor smo že poročali, samo še mej Grosupljem in Novim Mestom. Iz Grosuplja odhajala bode v Novo Mesto ob 6. uri 25 minut in ob 7. uri 45 minut zjutraj in dohajala iz Novega Mesta v Grosuplje ob 11. uri 30 min. dopoldne in ob 1. uri popoldne. Včeraj odpeljal se je zadnji poštni voz iz Kočevja po 49letnem obstanku poštne zveze. Odslej se bodo pošiljale poštné stvari mej Ljubljano in Kočevjem z železnic.

— (Štiridesetletnica kranjskega čebelarja.) V Mojstrani na Gorenjskem deluje že nad 40 let utemeljitelj in lastnik največje in prve gorenjske čebelarke trgovine g. Mih. Ambrožič, ki si je pridobil velikih zaslug za gorenjsko čebelorejo, katera slovi daleč preko mej naše dežele. Veliki čebelnjak g. Ambrožiča ima v petih oddelkih okolu 700 panjev in je zanimivo pogledati si ga. Od teh panjev pa je komaj četrtina po Dzierdzonovem sistemu, ker se zaradi gorenjske zime ti panji niso obnesli za prezimovanje čebel. Izborni čebelar izumil je več za čebelorejo važnih predmetov, ki so patentovani in jih praktično uporabljajo čebelarji raznih dežel. Gorenjske čebele izvažajo se po vsem svetu in so na jako dobrem glasu. Zaradi zaslug za čebelorejo imenovalo je mejnarodno čebelarsko društvo g. Ambrožiča l. 1891 svojim častnim članom. Na raznih avstrijskih in inozemskih razstavah, na katere je g. Ambrožič pošiljal svoje čebele in druge v čebelarstvo spadajoče stvari in katerih se je večinoma udeležil osebnó, dobil je 83 odlikovanj ne v števiš razna priznavalna pisma za njegove pošiljatve.

— (Iz Logaškega okraja) se nam poroča 10. t. m.: V nedeljo, 15. t. m. blagoslovi se v Grahovem pri Cerknici novo dozidano šolsko poslopje s primerno slovesnostjo. Tem povodom vršila se bode tudi mala slavnost, h kateri so povabljeni tudi nekateri zunanji gosti.

— (Samomor.) Minulo soboto skočil je 32-letni posestnik Jožef Kern v Potoku v Kamniškem okraju v vodo in je utonil. Samomoru je bil uzrok delirium tremens.

— (Zasačena tatica.) Orožniki Vipavski zasledili so drzno tatico, ki je pokradla dne 1. t. m. pri posestniku Lorencu Semiču v Dolgih poljanah v Postojnskem okraju. Našli so pri njej 4447 glđ. ukradenega denarja. Tatico in necega posestnika, na katerega leti sum sokrivde, izročili so okrajnemu sodišču v Vipavi.

— (Banket) priredi v Ormožu učiteljsko društvo za Ormoški okraj, Ormoška čitalnica in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda dne 12. oktobra t. l. ob 6. uri popoldne v prostorih gostilne g. Gomzija v čast zaslužni narodni učiteljici gdč. Milki Pirnat, ki odhaja na slovensko šolo v Konjice. Kuvert stane za osebo 60 kr. Udeležba se naj izvoli takoj na zgoraj imevano gostilno naznaniti.

— (Koroške srednje šole.) Na Celovški gimnaziji je letos 447 učencev, na realki 240, na gimnaziji v Beljaku 196, na spodnji gimnaziji v Št. Pavlu 182 in na učiteljski pripravnici v Celovcu 180. Posebno v gimnazijo se je v Celovcu zapisalo letos v prvi razred lepo število slovenskih mladeničev.

— (Nova cesta na Koroškem.) Ob desnem bregu Vrbskega jezera se bode zidala nova cesta od Štožirja do Vrbe. Dolga bode tri kilometre in veljala 21.000 goldinarjev.

— (Pokvarjena šala.) Magazinérjeva so-proga Ana T. v Sisku hotela je iznenaditi svojega moža, ki zdaj biva v Brodu. Oblekla se je torej kot moški in si dala prilepiti brke in brado. Tako kostumirana hotela se je odpeljati z vlakom. Na kolodvoru službo opravljajoči redar pa je imel tako malo razuma za to šalo, da je začel opazovati sumnega možakarja. Ko se je preveril, da je to ženska, bil je celo toli negalanten, da jo je mesto v Brod odvedel k rudeči svetilki.

Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (Francozi in Italijani.) Garibaldijev sin Menotti pisal je iz Rima tajniku francosko-italijanskega društva g. Ragueniu, katerega prosi v pismu, naj v njegovem imenu čestita onim hrabrim Francozom in Italijanom, ki se v srcu Francije bore za mir mej tema bratskima narodoma.

* (Lahkoživ aristokrat.) Dunajska policija zaprla je te dni mej aristokracijimi lahkoživci dobroznanega madjarskega grofa Staraya, ker je premagavši svoje predsedke napram neplemenitašem opeharil neko Dunajsko gospo za 12.000 glđ. Lahkoživi grof je sorodnik najodličnejših aristokracijinih rodbin na Ogerskem. Svoj čas je bil vojak, ko pa je zapravljal pododovano imetje, bavil se je samo s sleparjenjem in naposled prišel policiji v roke.

* (Prevaran bankrotér.) V Budimpešti ustrelil se je bil te dni tovarnar Cellerin, da se umakne sramotnemu konkursu. Dediči njegovi so dognali, da so bili Cellerinovi uradniki porazumljeni in so tekóm let opeharili svojega gospodarja za velikanske svote, baje nad milijon goldinarjev. Sodišče je že začelo preiskavo. Da bi rajnik tekóm let ne zapazil in ne mogel zaslediti tako velikanskih prevar, se nam sicer ne zdi nemogoče, verojetno pa tudi ne.

* (Socijalistiški izgredi.) V belgijski vasi Bastière nastal je mej župnikom in socijalistiškim županom razpor, vsled katerega je večje krdelo socijalistov z županom na čelu napadlo župno cerkev, podrló leco in altarje, polomilo tu na cesto pometalo cerkveno orodje in relikvije ter prepevaje vero zasramovalne pesmi utrdilo nad velikim altarjem rudečo zastavo. Župnik je komaj utekel. Žandarmarija je zaprla več izgrednikov in je izročila sodišču.

* (Demanti v Rusiji.) Na posestvu grofa P. Šavalova v Permski guberniji našlo se je slučajno pet jako krasnih demantov. To posestvo obsega 300.000 desetín zemlje in je jedini kraj na Ruskem, kjer se nabajajo diamanti. L. 1830 našli so prvega in od takrat je v vsem skupaj bilo najdenih 150. Dozdaj se ni iskalo po kakem gotovem načrtu, kar pa se boče odslej uvesti.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 11. oktobra. V sinočni seji Hohenwartovega kluba poročal Hohenwart o političnem položaju, povdarjaje, da ni nič vedel za vladno predlogo o premembi volilnega reda. Klub je baje sklenil, glasovati za to, da se izjemne naredbe odkažejo posebnemu odseku v posvetovanje in poročanje.

Dunaj 11. oktobra. V parlamentarnih krogih se govori izključno o vladni predlogi gledé volilne reforme. Načrt je izdelal finančni minister dr. Steinbach porazumno z grofom Taaffeom. Drugi ministri niso prej nič vedeli za to. Predvčerajšnjim bil Taaffe pri cesarju in je potem s cesarjevim dovoljenjem naznanil ministerstvu svojo namero. Levica je v največjem strahu, ker bi izgubila do 40 mandatov, če obvelja vladna predloga. Za vzprejem predloge je treba dvetretjinske večine. Levičarji računajo, da je ne bo dobiti in trde, da se je Taaffe lotil tega vprašanja le da prepreči nameravani levičarski predlog o volilski reformi.

Dunaj 11. oktobra. Proračunski odsek sklenil na predlog Plenerja, da je opustiti skrajšano postopanje pri posvetovanju o državnem proračunu. Proračun se reši najprej v odseku in se šele potem predloži zbornici. Vladna predloga o premembah pri domobranstvu ne bo imela veljave za Tirolsko in Predarlško. § 1. določa dveletno aktivno in desetletno neaktivno službovanje. Sistemiziranemu številu podčastnikov primerno število moštva se more pritegniti tudi za triletno aktivno službovanje. V motivih povdarja vlada, da so vse druge evropske države izdatno pomnožile vojske, gledé katerih je Avstrija relativno zaostala, in da je torej treba vsaj domobranstvo organizovati po na-